

۱۳۷۷۶۶۶

قانون تجارت

زیر نظر
محمد رضا هادی

چاپ اول
۱۳۹۴

عنوان قراردادی	:	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	:	قانون تجارت / زیر نظر محمدرضا ملکی.
مشخصات نشر	:	تهران: مشاهیر دادآفرین، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۴۶۴ ص.
شابک	:	978-600-7992-08-1
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیپا
موضوع	:	حقوق تجارت -- ایران
شناسه افزوده	:	ملکی، محمدرضا، ۱۳۶۰ -
رده‌بندی کنگره	:	ش ۱۳۹۴ ۹۱۴ KMH
رده‌بندی دیویی	:	۳۴۶/۵۵۰۷
تعداد نسخه ثبت‌شده ملی	:	۴۰۸۲۰۹۸

قانون تجارت

زیر نظر: محمدرضا ملکی

چاپ اول - زمستان ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۹۲-۰۸-۱

چاپ و صحافی: وطن آرا

موسسه مشاهیر مهر دادآفرین: خیابان کارگر شمالی، بعد از چهارراه فاطمی،

کوچه شهید اکبری، پلاک ۳۲، تلفن: ۸۱۰۵۴

پست الکترونیکی: office@dadafarin.com

وب سایت: www.dadafarin.com

مقدمه:

جای بسی خرسندی است که در سایه تحولات نو ظهور، دسترسی به قوانین پرکاربرد نسبت به گذشته بسیار آسان گردیده است. با این وصف، اهمیت، بسزای گردآوری مجموعه ای درخور که دربردارنده کلیه قوانین از مهم ترین قوانین در هر رشته تخصصی حقوقی باشد همچنان به طور عمیق احساس می شود. در این مختصر، سعی بر آن بوده تا میان ملاحظات علمی و نیاز دانشجویان حقوق تلفیق گردیده و آن دسته قوانینی که گزینش شوند که بهر از مضمون های حقوقی بنای طرح پرسش با قرار می گیرند و بهم در عرصه عمل، دستگیر و گلاو و ادرسان می شوند انجیم پیش رو دارند چندان قطور است که جستجو را دشوار سازد و نه آنچنان کم حجم که خواننده را برای یافتن سایر مقررات به وسعت کتب هزاران صفحهای، روزنامه های رسمی و یا فضای مجازی رهنمون شود. نگارنده این سطور تلاش نموده آراء وحدت رویه و قوانین مرتبط را نیز در مجموعه حاضر انعکاس دهد و هر کجا انجام اصلاحاتی در متن قانون جهت فهم بهتر آن را مناسب دیده در پانویست یاد آور شود. فضای مناسب برای حاشیه نگاری در متن قانون در نظر گرفته شده و دقت در درج الفاظ و عبارات که تنگ تنگ آنها از نظر نگارنده شده سرلوحه امور بوده است. در خاتمه بر خود فرض می دانم تا از الطاف همکارانی بکار ارجمند، سرکار خانم محبوبه درویدیان، رتبه دوم آزمون کانون وکلای دادگستری مرکز در سال ۱۳۹۱ که در تدوین این مجموعه یاری گریختند و همچنین سرکار خانم صدیقه دودانکه که با دقت نظر خویش، کار تصحیح را به اتمام رسانیدند صمیمانه قدردانی نمایم.

محمد رضا ملکی

دیماه ۱۳۹۴

فهرست مطالب

قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱/۲/۱۳ (کمیسیون قوانین عدلیه) با اصلاحات بعدی

۱۷.....	
۱۷.....	باب اول - تجار و معاملات تجاری
۱۹.....	باب دوم - دفاتر تجاری و دفتر ثبت تجاری
۱۹.....	فصل اول - دفاتر تجاری
۲۲.....	فصل دوم - ثبت تجاری
۲۳.....	باب سوم - شرکت های تجاری
۲۳.....	فصل اول - در سهام مختلفه شرکت ها و قواعد راجع به آنها
۲۴.....	مبحث اول - شرکت های
۲۹.....	مبحث دوم - شرکت با مسئولیت محدود
۳۳.....	مبحث سوم - شرکت تضامنی
۳۸.....	مبحث چهارم - در شرکت مختلط غیرسهامی
۴۱.....	مبحث پنجم - شرکت مختلط سهامی
۴۴.....	مبحث ششم - شرکت نسبی
۴۵.....	مبحث هفتم - شرکت های تعاونی تولید و مصرف
۴۶.....	فصل دوم - در مقررات راجعه به ثبت شرکت ها و نشر شرکت نامه ها
۴.....	فصل سوم - در تصفیه امور شرکت ها
۴.....	فصل چهارم - مقررات مختلفه
۵۱.....	باب چهارم - برات - فته طلب - چک
۵۱.....	فصل اول - برات
۵۱.....	مبحث اول - صورت برات
۵۲.....	مبحث دوم - در قبول و نکول
۵۴.....	مبحث سوم - در قبولی شخص ثالث
۵۵.....	مبحث چهارم - در وعده برات
۵۶.....	مبحث پنجم - ظهرنویسی

۵۷	مبحث ششم - مسئولیت
۵۸	مبحث هفتم - در پرداخت
۶۲	مبحث هشتم - تأدیه وجه برات به واسطه شخص ثالث
۶۲	مبحث نهم - حقوق و وظایف دارنده برات
۶۸	مبحث دهم - در اعتراض (پروتست)
۷۰	مبحث یازدهم - برات رجوعی
۷۲	مبحث دوازدهم - قوانین خارجی
۷۳	فصل دوم - در فته طلب
۷۴	فصل سوم - چک
۷۷	فصل چهارم - در مرور زمان
۷۹	باب پنجم - اسناد در وجه حامل
۸۲	باب ششم - دلالتی
۸۲	فصل اول - کلیات
۸۴	فصل دوم - اجرت دلال و خارج
۸۵	فصل سوم - دفتر
۸۷	باب هفتم - حق العمل کاری (کمیسیون)
۹۱	باب هشتم - قرارداد حمل و نقل
۹۵	باب نهم - قائم مقام تجارتي و سایر نمایندگان تجارت
۹۷	باب دهم - ضمانت
۹۹	باب یازدهم - در ورشکستگی
۹۹	فصل اول - در کلیات
۱۰۰	فصل دوم - در اعلان ورشکستگی و اثرات آن
۱۰۴	فصل سوم - در تعیین عضو ناظر
۱۰۴	فصل چهارم - در اقدام به مهر و موم و سایر اقدامات اولیه نسبت به ورشکسته
۱۰۴	فصل پنجم - در مدیر تصفیه
۱۰۶	فصل ششم - در وظایف مدیر تصفیه

مبحث اول - در کلیات	۱۰۶
مبحث دوم - در رفع توقیف و ترتیب صورت دارایی	۱۰۸
مبحث سوم - در فروش اموال و وصول مطالبات	۱۰۸
مبحث چهارم - در اقدامات تأمینیه	۱۰۹
مبحث پنجم - در تشخیص مطالبات طلبکارها	۱۰۹
فصل هفتم - در قرارداد ارفاقی و تصفیه حساب تاجر ورشکسته	۱۱۳
مبحث اول - در دعوت طلبکارها و مجمع عمومی آنها	۱۱۳
مبحث دوم - در قرارداد ارفاقی	۱۱۳
فقره اول - در ترتیب قرارداد ارفاقی	۱۱۳
فقره دوم - در ترتیب قرارداد ارفاقی	۱۱۶
فقره سوم - در ابطال و نسخ قرارداد ارفاقی	۱۱۷
مبحث سوم - در تفریغ حساب و خت عمل ورشکستگی	۱۱۸
فصل هشتم - در اقسام مختلفه طلبکاران و حقوق هر یک از آنها	۱۲۰
مبحث اول - در طلبکارهایی که رهید متصرفان دارند	۱۲۰
مبحث دوم - در طلبکارهایی که نسبت به اموال غیرمنقول حق تقدم دارند	۱۲۱
فصل نهم - در تقسیم بین طلبکارها و فروش اموال منقول	۱۲۳
فصل دهم - در دعوای استرداد	۱۲۵
فصل یازدهم - در طرق شکایت از احکام صادره راجع به ورشکستگی	۱۲۷
باب دوازدهم - در ورشکستگی به تقصیر و ورشکستگی به تقلب	۱۲۸
فصل اول - در ورشکستگی به تقصیر	۱۲۹
فصل دوم - در ورشکستگی به تقلب	۱۳۰
فصل سوم - در جنحه و جنایاتی که اشخاص غیر از تاجر ورشکسته در امر ورشکستگی مرتکب می‌شوند	۱۳۲
فصل چهارم - در اداره کردن اموال تاجر ورشکسته	۱۳۳
در صورت ورشکستگی به تقصیر یا به تقلب	۱۳۳
باب سیزدهم - در اعاده اعتبار	۱۳۵
باب چهاردهم - اسم تجارتنی	۱۳۹

باب پانزدهم - شخصیت حقوقی.....	۱۴۱
فصل اول - اشخاص حقوقی.....	۱۴۱
فصل دوم - حقوق و وظایف و اقامتگاه و تابعیت شخص حقوقی.....	۱۴۱
باب شانزدهم - مقررات نهایی.....	۱۴۳
لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت (مصوب ۱۳۴۷/۱۲/۲۴ کمیسیون خاص مشترک مجلسین).....	۱۴۵
مبحث اول - شرکت‌های سهامی.....	۱۴۵
بخش ۱ - تعریف و تشکیل شرکت سهامی.....	۱۴۵
بخش ۲ - سهام.....	۱۵۴
بخش ۳ - تبدیل سهام.....	۱۵۸
بخش ۴ - اوراق قرضه.....	۱۶۰
بخش ۵ - مجامع عمومی.....	۱۶۶
بخش ۶ - هیئت مدیره.....	۱۷۵
بخش ۷ - بازارساز.....	۱۸۶
بخش ۸ - تغییرات در سرمایه شرکت.....	۱۸۹
بخش ۹ - انحلال و تصفیه.....	۲۰۰
بخش ۱۰ - حساب‌های شرکت.....	۲۰۹
بخش ۱۱ - مقررات جزایی.....	۲۱۲
بخش ۱۲ - مقررات مختلف مربوط به شرکت‌های سهامی.....	۲۲۰
قانون راجع به دلالتان مصوب ۱۳۱۷/۱۲/۷.....	۲۳۰
الف: قانون راجع به ثبت شرکت‌ها مصوب ۱۳۱۰/۳/۱۱ با اصلاحات بعدی.....	۲۳۳
آیین‌نامه اجرایی (نظامنامه اجرای) قانون ثبت شرکت‌ها مصوب ۱۳۱۰/۳/۲.....	۲۳۸
وزارت دادگستری با اصلاحات بعدی.....	۲۳۸
ب: قانون اجازه ثبت شعبه یا نمایندگی شرکت‌های خارجی مصوب ۱۳۷۶/۸/۲۱.....	۲۴۶
ج: قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱.....	۲۴۷
فصل اول - تعاریف و اصطلاحات.....	۲۴۷

فصل دوم -- ارکان بازار اوراق بهادار	۲۵۰
فصل سوم -- بازار اولیه	۲۵۵
فصل چهارم -- بازار ثانویه	۲۵۸
فصل پنجم -- اطلاع‌رسانی در بازارهای اولیه و ثانویه	۲۶۰
فصل ششم -- جرایم و مجازات‌ها	۲۶۱
فصل هفتم -- مقررات متفرقه	۲۶۴
د: قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰	۲۶۶
ه: قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ با اصلاحات ۱۳۷۷/۵	۲۷۰
فصل اول -- اهداف و ضوابط کلی بخش تعاونی	۲۷۰
فصل دوم -- عضو	۲۷۱
فصل سوم -- سرمایه	۲۷۳
فصل چهارم -- حساب سود و زیان و تقسیم سود و سایر مقررات مالی	۲۷۵
فصل پنجم -- تعاونی‌های تولید و توزیع	۲۷۶
فصل ششم -- ارکان تعاونی‌ها	۲۷۷
بخش اول -- مجمع عمومی	۲۷۷
بخش دوم -- هیئت‌مدیره	۲۸۰
بخش سوم -- بازرسی	۲۸۲
فصل هفتم -- اتحادیه تعاونی	۲۸۸
فصل هشتم -- تشکیل و ثبت تعاونی‌ها	۲۸۶
فصل نهم -- ادغام، انحلال و تصفیه	۲۸۷
بخش اول -- ادغام	۲۸۷
بخش دوم -- انحلال و تصفیه	۲۸۷
فصل دهم -- اتاق تعاون	۲۸۸
فصل یازدهم -- وزارت تعاون	۲۹۱
فصل دوازدهم -- سایر مقررات	۲۹۵
قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی	۲۹۶

فصل اول - تعاریف.....	۲۹۶
فصل دوم - قلمرو فعالیتهای هر یک از بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی.....	۲۹۹
فصل سوم - سیاست های توسعه بخش تعاون.....	۳۱۱
فصل چهارم - ساماندهی شرکت های دولتی.....	۳۱۵
فصل پنجم - فرآیند واگذاری بنگاه های دولتی.....	۳۱۸
فصل ششم - توزیع سهام عدالت.....	۳۲۹
فصل هفتم - هیأت واگذاری و وظایف آن.....	۳۳۱
فصل هشتم - شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴) قانون اساسی و وظایف آن.....	۳۳۳
فصل نهم - سهیل رقابت و منع انحصار.....	۳۳۵
فصل دهم - مواد مازقه.....	۳۵۴
الف: قانون صدور چک مع رب ۱۳۵۵/۴/۱۶ (با الحاقات و اصلاحات بعدی).....	۳۵۸
ب: قانون چک های تضمین شده مع رب ۱۳۳۷/۴/۲۲.....	۳۶۸
قانون اداره تصفیه امور ورشکستگی مع رب ۱۳۱۸/۴/۲۴.....	۳۶۹
مبحث اول - سازمان اداره تصفیه.....	۳۶۹
مبحث دوم - اقدامات تأمینی اداره تصفیه.....	۳۷۱
مبحث سوم - دعوت بستانکاران.....	۳۷۲
مبحث چهارم - اداره اموال.....	۳۷۴
مبحث پنجم - رسیدگی به مطالبات.....	۳۷۴
مبحث ششم - تصفیه.....	۳۷۶
مبحث هفتم - تقسیم وجوه حاصله از فروش.....	۳۷۷
مبحث هشتم - خاتمه ورشکستگی.....	۳۷۸
مبحث نهم - مقررات مالی.....	۳۷۹
مبحث دهم - مقررات مخصوص.....	۳۸۰
طبقه اول.....	۳۸۰

.....	طبقه دوم	۳۸۰
.....	طبقه سوم	۳۸۱
.....	طبقه چهارم	۳۸۱
.....	طبقه پنجم	۳۸۱
.....	آیین نامه اداره تصفیه امور ورشکستگی مصوب ۱۳۱۸ وزارت دادگستری اداره	
.....	تصفیه امور ورشکستگی	۳۸۳
.....	فصل اول صورت مجلس ها و حسابداری	۳۸۳
.....	مبحث اول - ارارات عمومی	۳۸۳
.....	مبحث دوم - صورت مجلس ها	۳۸۴
.....	مبحث سوم - نگهداری اسناد ورشکستگی	۳۸۵
.....	مبحث چهارم - نگهداری دفاتر - بایدهاری	۳۸۶
.....	فصل دوم - اجرای مقررات و بود به مسائل مختلفه ورشکستگی	۳۸۸
.....	مبحث اول - تهیه صورت دارایی	۳۸۸
.....	مبحث دوم - دعوت بستانکاران	۳۹۰
.....	مبحث سوم - اداره اموال	۳۹۱
.....	مبحث چهارم - رسیدگی به مطالبات	۳۹۱
.....	مبحث پنجم - تصفیه	۳۹۳
.....	مبحث ششم - تقسیم وجوه حاصله	۳۹۴
.....	مبحث هفتم - خاتمه ورشکستگی	۴۰۵
.....	مبحث هشتم - تصفیه اختصاری	۴۰۶
.....	مبحث نهم - مقررات مخصوص	۴۰۶
.....	آیین نامه (نظامنامه) موادی از قانون تجارت در خصوص تصفیه امور	
.....	ورشکستگان مصوب ۱۳۱۱/۳/۱۶ وزارت دادگستری	۳۹۸
.....	سایر قوانین	۴۰۰
.....	الف: قانون ثبت اختراعات، طرح های صنعتی و علائم تجاری مصوب	
.....	۱۳۸۶/۸/۷	۴۰۰
.....	فصل اول - اختراعات	۴۰۰

فصل دوم - طرح‌های صنعتی	۴۰۹
فصل سوم - علائم، علائم جمعی و نام‌های تجاری	۴۱۲
فصل چهارم - مقررات عمومی	۴۱۶
ب: قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۷	۴۲۱
باب اول - مقررات عمومی	۴۲۱
مبحث اول - در کلیات	۴۲۱
فصل اول - قلمرو و شمول قانون	۴۲۱
فصل دوم - تعاریف	۴۲۱
فصل سوم - تفسیر قانون	۴۲۳
فصل چهارم - اعتبار قراردادهای خصوصی	۴۲۴
مبحث دوم - احکام «داده پیام» - نوشته، امضای اصل	۴۲۴
مبحث سوم - «داده پیام» مطمئن	۴۲۵
فصل اول - امضا، سابقه الکترونیکی مطمئن	۴۲۵
فصل دوم - پذیرش، ارائه اثباتی و آثار سابقه و امضای الکترونیکی مطمئن	۴۲۵
مبحث چهارم - مبادله «داده پیام»	۴۲۶
فصل اول - اعتبار قانونی ارجاع در «داده پیام» عقد و اراده طرفین	۴۲۶
فصل دوم - انتساب «داده پیام»	۴۲۶
فصل سوم - تصدیق دریافت	۴۲۷
فصل چهارم - زمان و مکان ارسال و دریافت «داده پیام»	۴۲۸
باب دوم - دفاتر خدمات صدور گواهی الکترونیکی	۴۳۱
باب سوم - در قواعد مختلف	۴۳۳
مبحث اول - حمایت‌های انحصاری در بستر مبادلات الکترونیکی	۴۳۳
فصل اول - حمایت از مصرف‌کننده (Consumer Protection)	۴۳۳
فصل دوم - در قواعد تبلیغ - (Marketing)	۴۳۶
فصل سوم - حمایت از «داده پیام»‌های شخصی حمایت از داده - (Data Protection)	۴۳۷

مبحث دوم - حفاظت از «داده پیام»	۴۳۸
در بستر مبادلات الکترونیکی	۴۳۸
فصل اول - حمایت از حقوق مؤلف (Author's Right/Copyright) در بستر مبادلات الکترونیکی	۴۳۸
فصل دوم - حمایت از اسرار تجاری (Trade Secrets)	۴۳۹
فصل سوم - حمایت از علائم تجاری (Trade Names)	۴۳۹
باب چهارم - جرایم و مجازات‌ها	۴۴۱
مبحث اول - سلاه برداری کامپیوتری	۴۴۱
مبحث دوم - جعل کامپیوتری	۴۴۱
مبحث سوم - نقض حقوق انحصاری در بستر مبادلات الکترونیک	۴۴۲
فصل اول - نقض حقوق مصرف دهنده و قواعد تبلیغ	۴۴۲
فصل دوم - نقض حمایت از «داده پیام» / حمایت از داده	۴۴۲
مبحث چهارم - نقض حفاظت از «داده پیام» در بستر مبادلات الکترونیکی	۴۴۳
فصل اول - نقض حق مؤلف	۴۴۳
فصل دوم - نقض اسرار تجاری	۴۴۳
فصل سوم - نقض علائم تجاری	۴۴۳
فصل چهارم - سایر	۴۴۴
باب پنجم - جبران خسارت	۴۴۵
باب ششم - متفرقه	۴۴۶
آیین‌نامه اجرایی ماده ۴۸ قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۴/۵/۲	۴۴۸
قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی و ۱۳۸۱/۳/۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام	۴۵۰
فصل اول - تعاریف	۴۵۰
فصل دوم - شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی	۴۵۱
فصل سوم - مراجع ذیصلاح	۴۵۲
فصل چهارم - تضمین و انتقال سرمایه خارجی	۴۵۳
فصل پنجم - مقررات پذیرش، ورود و خروج	۴۵۴

.....	سرمایه خارجی	۴۵۴
.....	فصل ششم - حل و فصل اختلافات	۴۵۶
.....	فصل هفتم - مقررات نهایی	۴۵۶
.....	موادی از آیین نامه اجرایی قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت	۴۵۸
.....	قانون اجازه ثبت شعبه یا نمایندگی شرکت های خارجی	۴۶۰
.....	آیین نامه اجرایی قانون اجازه ثبت شعبه یا نمایندگی شرکت های خارجی	۴۶۱
.....	قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۴۶۴
.....	نظایه - و رای نگهبان در خصوص اوراق قرضه	۴۶۴